

**УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО
И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО**

ДИПЛОМНА РАБОТА

НА ТЕМА:

**НАСОКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ УСТОЙЧИВОСТТА НА ТОВАРНИТЕ
АВТОМОБИЛНИ ПРЕВОЗИ В РАМКИТЕ НА ЕС**

Изготвил:

Научен ръководител:

София, 2017

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ.....	2
ГЛАВА 1 ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ЛОГИСТИКАТА.....	5
1.1. ОСОБЕНОСТИ И ПРОБЛЕМИ НА ЛОГИСТИКАТА.....	5
1.2. ОСОБЕНОСТИ НА ТРАНСПОРТА В ЛОГИСТИКАТА.....	11
1.3. УЧАСТНИЦИ В ТРАНСПОРТНИТЕ РЕШЕНИЯ.....	14
1.4. ОСОБЕНОСТИ НА ТРАНСПОРТНИЯ МЕНИДЖМЪНТ.....	15
1.5. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА КОНЦЕПЦИЯТА ЗА УСТОЙЧИВОСТ.....	17
ГЛАВА 2 АНАЛИЗ НА УСТОЙЧИВОСТТА НА ТОВАРНИЯ АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ В ЛОГИСТИКАТА.....	24
2.1. НЕОБХОДИМОСТ ОТ РАЗВИТИЕ НА УСТОЙЧИВ ТОВАРЕН АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ В ЕВРОПА.....	24
2.2. ПРЕДИМСТВА ОТ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПО-ЕКОЛОГИЧНИ ВИДОВЕ ТРАНСПОРТ.....	27
2.3. УСТОЙЧИВОСТ НА АВТОМОБИЛНИЯ ТОВАРЕН ТРАНСПОРТ.....	28
2.4. ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ТОВАРНИЯ АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА.....	30
2.5. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ТОВАРНИЯ АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ.....	33
2.6. ПРЕПОРЪКИ ЗА МОДЕРНИЗИРАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА УСТОЙЧИВОСТТА НА ТОВАРНИТЕ АВТОМОБИЛНИ ПРЕВОЗИ В РАМКИТЕ НА ЕВРОПА	38
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	45
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА.....	48

ВЪВЕДЕНИЕ

Икономическата активност зависи от ефективната логистика за доставката на материали за промишлеността и за придвижване на продуктите по веригата на предлагане до крайния потребител. Логистиката обхваща редица дейности, като нейният най-видим и вреден за околната среда елемент е широкото използване на товарния автомобилен транспорт. Ако в Европейския съюз се планира развитие и прилагане на бъдещи транспортни системи, които са устойчиви, трябва да стане ясно как тази устойчивост може да се превърне в ключова характеристика на товарния транспорт и да се разработят политики, които да улеснят този процес.

В днешни дни, Европейският съюз отчита емисиите на парникови газове и задръстванията като най-сериозните екологични проблеми и проблеми с устойчивостта, свързани с превоза на товари и логистиката. Те вече са се превърнали в сериозен проблем и ще се влошават с бъдещото увеличаване на населението, доходите и потреблението.

Устойчивостта на товарния транспорт може да се окаже по-трудна за постигане, отколкото тази на превоза на пътници. Има много причини за това, включително дългите времеви хоризонти за постигане на голяма технологична промяна при товарните превозни средства, факторите, свързани с естеството на стоките, които се пренасят, необходимостта от значителни промени в цените за предизвикване на пренасочване на движението, както и липсата на иновации при по-устойчивите видове товарен транспорт.

През последните години обемът на товарите в Европа се е увеличил като цяло, в съответствие с икономическия растеж. Това означава, че ще бъде трудно да се постигне целта за намаляване на въглеродните емисии. В бъдеще е възможно тяхното количество да се разграничи от връзката с икономическия растеж, но постигането на устойчивост все още ще бъде голямо предизвикателство. По-устойчивите видове транспорт, като например железопътния, са задръжали цялостния си пазарен дял през последните години, но всъщност това маскира променливата производителност в различните региони. Сегашният подход на ЕС към устойчивостта в товарните превози и логистиката има значителни предимства, най-вече фокуса върху интермодалността и признаването на необходимостта от стимули чрез ценообразуване и насърчаване на по-широкото и по-ефективно използване на информационните и комуникационни технологии в товарния транспорт. Има обаче райони, където се изисква по-добре обмислена стратегия, например в развитието на устойчиви системи за товарния градски транспорт.

Има много възможности, и следователно широк обхват на действие по отношение на устойчивостта на товарния транспорт и логистика. Като по-конвенционални варианти могат

да се разглеждат модалното ценообразуване, използването на алтернативни горива, насърчаване на модална промяна, подобряване на ефективността и екологичните показатели на съществуващите режими, пренасочването на движението, използване на възможностите, предоставяни от информационните и комуникационни технологии, намирането на иновативни решения за товарния градски транспорт и интегрирането на изходящата и обратната логистика.

За увеличаване на потенциала на тези опции, настоящите значителни инвестиции в технологичните изследвания и развитието трябва да продължат, като ще възникне нужда да се стимулира промяна в области като модалния избор, най-вече чрез ценовия механизъм. В по-дългосрочен план ще възникнат коренно различни режими на товарен транспорт, независимо от това, че се изискват значителни разходи за изследванията и развитието в тази област. Възможно е и прилагането на алтернативни, по-устойчиви икономически и бизнес модели, като например намаляване на глобализацията, въпреки че това се смята за малко вероятно.

Както е посочено в плана за действие за логистиката на товарния транспорт¹, логистиката представлява "смазката в икономическата машина на Евросъюза". Икономическата активност зависи от ефективната логистика за доставката на материали за промишлеността и за придвижване на продуктите по веригата на предлагане до крайния потребител. В допълнение, по екологични причини става все по-необходимо прилагането на т.нар."обратната логистика", което да позволи справяне с отпадъчните материали по отговорен начин.

Обект на изследване са товарните автомобилни превози в рамките на Европа, а **предмет** – специфичните транспортни дейности, свързани със системата на товарния автомобилен транспорт в Европа..

Целта на дипломната работа е въз основа на анализа на сектора на товарния автомобилен транспорт в Европа, да се разкрият потенциалните възможности за неговото усъвършаване и устойчиво развитие.

За постигане на целта, следва да бъдат решени следните основни задачи:

- да се направи литературен обзор относно същността на (транспортната) логистиката;

¹ European Commission, (2007b), Freight Transport Logistics Action Plan. Brussels, COM(2007)607 final.

- да се очертае ролята на транспорта в логистиката и да се посочат предимствата от използването на по-екологични видове транспорт;
- да се разгледа състоянието на отрасъла товарен автомобилен транспорт в Европа.
- да се анализират товарните автомобилни превози в рамките на Европа.
- въз основа на анализа на товарните автомобилни превози в рамките на Европа да се направят конкретни препоръки за неговото модернизиране, като се обоснове необходимостта от развитието на устойчив транспорт в Европа.